

MINISTARSTVO ZDRAVLJA

27

Na temelju članka 51. Zakona o plovidbi i lukama unutarnjih voda (»Narodne novine«, broj 109/2007, 132/2007, 51/2013 i 152/2014), ministar zdravlja uz suglasnost ministra pomorstva, prometa i infrastrukture donosi

PRAVILNIK

O UTVRĐIVANJU UVJETA ZDRAVSTVENE SPOSOBNOSTI ČLANOVA POSADE PLOVILA UNUTARNJE PLOVIDBE

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom propisuju se:

- uvjeti kojima moraju udovoljavati zdravstvene ustanove, trgovačka društva koja obavljaju djelatnost medicine rada ili specijalističke ordinacije medicine rada za obavljanje zdravstvenih pregleda radi utvrđivanja duševne, tjelesne i zdravstvene sposobnosti članova posade plovila unutarnje plovidbe,
- uvjeti i način obavljanja zdravstvenih pregleda članova posade plovila unutarnje plovidbe,
- vrste zdravstvenih pregleda i rokove za obavljanje istih,
- zdravstveni zahtjevi za rad na plovilu unutarnje plovidbe u svojstvu člana posade,
- popis bolesti i zdravstvenih stanja koje osobu čine nesposobnom za rad na plovilu unutarnje plovidbe u svojstvu člana posade,
- čuvanje medicinske dokumentacije.

Članak 2.

Ministar zdravlja (u daljnjem tekstu: ministar) na prijedlog povjerenstva kojeg imenuje (u daljnjem tekstu: povjerenstvo), ovlašćuje zdravstvene ustanove, trgovačka društva i specijalističke ordinacije medicine rada za obavljanje zdravstvenih pregleda članova posade plovila unutarnje plovidbe.

Zdravstvena ustanova, trgovačko društvo ili specijalistička ordinacija medicine rada za obavljanje zdravstvenih pregleda članova posade plovila unutarnje plovidbe, obvezna je:

1. obavljati zdravstvenu djelatnost sukladno odredbama zakona kojim se regulira zdravstvena zaštita
2. ispunjavati uvjete glede prostora i tehničke opremljenosti:
 - sanitarno-tehničke i higijenske uvjete sukladno propisu o minimalnim uvjetima u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke opreme za obavljanje zdravstvene djelatnosti

– uvjete u pogledu prostora, opreme i kadrova za specijalističku ordinaciju djelatnosti medicine rada sukladno propisu o minimalnim uvjetima u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke opreme za obavljanje zdravstvene djelatnosti

– imati prostor za čuvanje medicinske dokumentacije ili metalni ormar s ključem za osobne kartone liječničkog pregleda članova posade

3. zapošljavati u radnom odnosu doktora medicine specijalista medicine rada ili medicine rada i sporta koji ima završeni tečaj iz pomorske medicine

4. zapošljavati u radnom odnosu ili imati sklopljen ugovor o obavljanju poslova s psihologom.

Dokaze o ispunjavanju uvjeta iz stavka 2. ovoga članka treba priložiti uz pisani zahtjev za izdavanje ovlaštenja.

Ministar na prijedlog povjerenstva može oduzeti ovlaštenje dano za obavljanje zdravstvenih pregleda članova posade plovila unutarnje plovidbe, ako se utvrdi da zdravstvena ustanova, trgovačko društvo ili specijalistička ordinacija medicine rada ne ispunjava propisane uvjete, ne izvršava svoje obveze ili se ne pridržava utvrđenih doktrinarnih mjerila pri obavljanju zdravstvenih pregleda, odnosno pri ocjeni zdravstvene sposobnosti.

Članak 3.

Ministar imenuje članove iz članka 2. ovoga Pravilnika, i to:

– jednog člana iz ministarstva nadležnog za zdravlje (u daljnjem tekstu: Ministarstvo)

– jednog člana iz Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu

– jednog člana iz ministarstva nadležnog za unutarnju plovidbu.

Članak 4.

Zdravstveni pregled kojim se utvrđuje zdravstvena sposobnost članova posade plovila unutarnje plovidbe može biti prethodni, redovni i nadzorni zdravstveni pregled.

Prilikom prethodnog i redovnog zdravstvenog pregleda iz stavka 1. ovoga članka primjenjuje se Vodič za procjenu minimalnih tjelesnih zahtjeva za članove posade plovila unutarnje plovidbe kod prethodnih i redovnih zdravstvenih pregleda koji je tiskan u Prilogu I. ovoga Pravilnika i čini njegov sastavni dio.

II. NAČIN OBAVLJANJA PRETHODNIH, REDOVNIH I NADZORNIH ZDRAVSTVENIH PREGLEDA

Članak 5.

Prethodni zdravstveni pregled obavlja se prije izdavanja broderske knjižice.

Redovni zdravstveni pregled obavlja se:

1. za imaoa svjedodžbe o osposobljenosti za zapovjednika plovila:

– nakon navršene 50 godine života, unutar sljedeća tri mjeseca, a zatim svakih pet godina,

– nakon navršene 65 godine života, unutar sljedeća tri mjeseca, a zatim svake godine,

2. za ostale članove posade:

– nakon navršene 65 godine života, unutar sljedeća tri mjeseca, a zatim svake godine.

Nadzorni zdravstveni pregled u roku kraćem od redovnog pregleda obavlja se prilikom prvog izdavanja svjedodžbe o osposobljenosti za zvanja zapovjednika A, B ili C na plovilu, te po odluci specijalista medicine rada, ako se za to ukaže potreba nakon obavljenog redovnog zdravstvenog pregleda.

Nadzorni zdravstveni pregled u roku kraćem od redovnog pregleda obavlja se i prije promjene vrste posla na plovilu, poslije privremene nesposobnosti za rad koja je trajala više od 30 dana, poslije nesretnog slučaja, poslije utvrđene profesionalne bolesti, poslije ozljede na radu zbog koje je određena privremena nesposobnost za rad, poslije brodoloma ili druge nezgode plovila, na zahtjev zapovjednika plovila, na zahtjev lučke kapetanije, te na osobni zahtjev člana posade. Od dana podnošenja zahtjeva za nadzorni pregled do dana nadzornog pregleda ne smije proteći više od 30 dana, osim u slučaju privremene nesposobnosti za rad koja je trajala 30 i više dana.

Članak 6.

Prilikom svih zdravstvenih pregleda iz članka 5. ovoga Pravilnika, specijalist medicine rada ili medicine rada i sporta može zatražiti uvid u zdravstvenu dokumentaciju osobe na pregledu, a koja je pohranjena kod njegovog izabranog doktora primarne zdravstvene zaštite, drugih doktora medicine ili u drugim zdravstvenim ustanovama.

Prije upisivanja ocjene »trajno nesposoban« u svjedodžbu o zdravstvenoj sposobnosti iz članka 25. ovoga Pravilnika, specijalist medicine rada ili medicine rada i sporta dužan je zatražiti mišljenje specijalista određene specijalnosti o prognozi bolesti od koje pregledanik boluje i njezinim posljedicama.

Članak 7.

Prethodni zdravstveni pregled obvezno obuhvaća:

- anamnestičke podatke: uzimanje anamneze (osobne i radne), podatke o sadašnjem stanju,
- klinički pregled i pretrage,
- antropometrijske podatke,
- fizikalni pregled: kože i vidljivih sluznica, glave (uključujući oči i adneksa oka, uši, usne šupljine) i vrata, prsnog koša i pluća, srčanožilnog sustava, trbuha i trbušnih organa, mokraćnog sustava i spolnih organa, lokomotornog sustava i kralježnice,
- ispitivanje vidnih sposobnosti (funkcije oštine vida na daljinu optotipom, oštine vida na blizinu Jägerovim optotipom, te na daljinu i blizinu odgovarajućim uređajima za multifunkcionalno ispitivanje osjetila vida, osjeta za boje pseudoizokromatskim tablicama i odgovarajućim uređajima za multifunkcionalno ispitivanje vida, binokularnog vida, forije, fuzije, dubinskog vida i vidnog polja uređajima za multifunkcionalno ispitivanje osjetila vida, te mezoptičkog vida, odnosno brze adaptacije na tamu odgovarajućim uređajima),
- ispitivanje audiovestibularnih sposobnosti (sluha tonskom liminarnom audiometrijom, a vestibularne sposobnosti kliničkim testovima orto i dinamostatike – FATB prema NASA R/93 i rotatorni test),
- psihologijsku obradu koja obuhvaća:
 - utvrđivanje općih i posebnih kognitivnih sposobnosti ciljanim psihologijskim mjernim instrumentima (npr. PNT, TN, RSB, RPM i sl.),
 - procjenu osobina ličnosti, s posebnim naglaskom na emocionalnu stabilnost i opću adaptiranost, ciljanim psihodijagnostičkim sredstvima (npr. standardizirani psihologijski intervju, EPQ, MMPI, Cornell indeks i sl.),
 - ispitivanje psihomotornih i senzomotornih sposobnosti ciljanim psihodijagnostičkim sredstvima (npr. Bornadelova sinusoida, Gibsonov spiralni labirint, CRD serija i sl.),
 - procjenu motivacije standardiziranim psihologijskim intervjuom,
 - EKG u mirovanju,
 - spirometriju,
 - laboratorijske pretrage (brzina sedimentacije eritrocita, kompletna krvna slika, glukoza u krvi, kompletan urin, pri prvom izdavanju pomorske ili brodarske knjižice i krvna grupa i Rh faktor) – po indicaciji, testovi na droge (psihoaktivne tvari), odnosno glavne metabolite (kanabinoidi/THC, opijati/morfin, kodein i heroin,

kokain/benzoilkgonin, ecstasy, speed, amfetamin, metamfetamin, metadon) – po indicaciji.

Redovni zdravstveni pregled obvezno obuhvaća:

- klinički pregled: antropometrijske podatke, fizikalni pregled – sa sadržajem kao kod prethodnog pregleda,
- ispitivanje vidnih i audiovestibularnih sposobnosti sa sadržajem kao kod prethodnog pregleda,
- EKG u mirovanju,
- spirometriju,
- laboratorijske pretrage kao kod prethodnog pregleda,
- provjeru pokretljivosti donjih i gornjih ekstremiteta
- dizanje tereta od 20 kg.

Nadzorni zdravstveni pregled prilikom izdavanja svjedodžbe o osposobljenosti za zvanja zapovjednika plovila obvezno obuhvaća ispitivanje vidnih i audiovestibularnih sposobnosti sa sadržajem kao kod prethodnog pregleda te provjeru postojanja trajnih zapreka za rad na plovilu iz članka 16. ovoga Pravilnika.

Nadzorni zdravstveni pregled po odluci specijalista medicine rada ili medicine rada i sporta sadrži sve kliničke, specijalističke, funkcionalne ili laboratorijske pretrage potrebne za utvrđivanje zdravstvenog stanja, bolesti, ozljede ili poremećaja koji su bili razlog upućivanja na ovaj pregled.

Nadzorni zdravstveni pregled u ostalim slučajevima obuhvaća preglede i pretrage kao kod redovnog zdravstvenog pregleda.

Članak 8.

Članu posade plovila koji je upućen na nadzorni zdravstveni pregled radi izdavanja svjedodžbe o osposobljenosti za zvanja zapovjednika plovila, a prethodni ili redovni zdravstveni pregled je obavio unutar roka od 3 (tri) mjeseca računajući od dana upućivanja na nadzorni pregled, Svjedodžba o zdravstvenoj sposobnosti za obavljanje poslova zapovjednika plovila unutarnje plovidbe može mu se izdati bez pregleda, s tim da se svjedodžba izdaje s datumom obavljanja prethodnog ili redovnog zdravstvenog pregleda.

Članak 9.

Zdravstvene preglede članova posade plovila unutarnje plovidbe iz članka 4. ovoga Pravilnika obavlja doktor medicine specijalist medicine rada ili medicine rada i sporta koji izdaje svjedodžbu o zdravstvenoj sposobnosti iz članka 24. ovoga Pravilnika.

Članak 10.

Uz specijalista medicine rada ili specijalistu medicine rada i sporta, u obavljanju prethodnih zdravstvenih pregleda obvezno sudjeluje i psiholog. U drugim vrstama pregleda psiholog sudjeluje prema indicaciji.

Ako je nužno u svrhu utvrđivanja dijagnostičkih i diferencijalno-dijagnostičkih odrednica, te kod bolesti koje mogu izazvati trajnu nesposobnost za rad pregledana osoba će biti upućena na dodatne preglede i pretrage u zdravstvene ustanove ili na pregled kod određenog doktora medicine specijalista.

III. ZDRAVSTVENI NADZOR I IMUNIZACIJA BIJELOG OSOBLJA

Članak 11.

Zdravstveni nadzor i zdravstveni pregled osoba koje na plovilu rade u svojstvu člana posade na poslovima na kojima dolaze u dodir s namirnicama, odnosno pitkom vodom ili na poslovima pružanja higijenske ili zdravstvene njege, a koje sukladno zakonu kojim se propisuje zaštita pučanstva od zaraznih bolesti, podliježu zdravstvenom nadzoru, obavljaju se na način kako je to propisano tim zakonom i podzakonskim propisima donesenim na temelju toga zakona.

Nadzoru iz stavka 1. ovoga članka u određenim uvjetima, odnosno epidemiološkim indikacijama, kako je to propisano zakonom kojim se uređuje zaštita pučanstva od zaraznih bolesti, podliježu i svi drugi članovi posade.

Članak 12.

Imunizacija, seroprofilaksa i kemoprofilaksa protiv zaraznih bolesti za sve članove posade obavlja se sukladno zakonu kojim se propisuje zaštita pučanstva od zaraznih bolesti, odnosno podzakonskim propisima donesenim na temelju toga zakona.

Članak 13.

Sukladno propisima iz članka 11. i 12. ovoga Pravilnika, zdravstveni nadzor i zdravstvene preglede članova posade plovila unutarnje plovidbe koji podliježu zdravstvenom nadzoru, kao i imunizaciju, seroprofilaksu i kemoprofilaksu tih osoba od zaraznih bolesti obavljaju zdravstvene ustanove koje u svom sastavu imaju higijensko-epidemiološku djelatnost.

IV. ZDRAVSTVENI ZAHTJEVI I ZAPREKE ZA RAD

Članak 14.

Uvjete za rad na plovilu kao član posade ne ispunjava osoba za koju se zdravstvenim pregledima iz članka 5. ovoga Pravilnika utvrdi da boluje od bolesti, odnosno za koju se utvrde zapreke koje utječu na trajnu sposobnost za uspješno obavljanje poslova i radnih zadataka na plovilu:

- koje nepovoljno trajno utječu na sposobnost za uspješno obavljanje poslova i radnih zadataka na plovilu,
- koje mogu ugroziti zdravlje i sigurnost drugih osoba na plovilu ili predstavljaju veći rizik za zdravlje samog pregledanika, jer mogu dovesti do komplikacija koje bi zahtijevale hitnu kiruršku ili drugu medicinsku intervenciju tijekom plovidbe,
- koje se zbog nemogućnosti dijetalne ishrane, štetnih čimbenika radne okoline ili drugih specifičnosti rada i duljeg boravka na plovilu mogu značajnije pogoršati.

Članak 15.

Za rad na plovilu u svojstvu člana posade sposobna je osoba za koju se zdravstvenim pregledima iz članka 5. ovoga Pravilnika utvrdi da je tjelesno i duševno zdrava, odnosno da ne boluje od bolesti ili da nema druge trajne ili privremene zapreke za rad kao član posade.

Trajne zapreke za rad kod prethodnog zdravstvenog pregleda

Članak 16.

Trajna zapreka za rad na plovilu kod prethodnog zdravstvenog pregleda, može se odrediti na osnovi uvida u radne zahtjeve i u konzultaciji s nadležnim specijalistom ili psihologom kod sljedećih bolesti i/ili stanja kada specijalist medicine rada ili medicine rada i sporta utvrdi da član posade ne može više trajno obavljati posao na siguran način:

- a) epilepsija i druge bolesti koje mogu dovesti do privremenog gubitka ili poremećaja svijesti, psihoze (sadašnje i u anamnezi), alkoholizam, narkomanija, teže neuroze, poremećaji osobnosti, duševna zaostalost,
- b) intelektualna insuficijencija, deficiti specifičnih kognitivnih sposobnosti koje se očituju kao smetnje, smanjenje ili odsutnost pažnje i koncentracije, te poremećaji percepcije, mišljenja i pamćenja, psihomotorni i senzomotorni poremećaji koji se očituju kao senzomotorna usporenost i nekoordiniranost, smanjena vizualno-motorna koordinacija, izražene devijacije osobnosti (emocionalna i socijalna nezrelost, neprilagođeno ponašanje, anksioznost, agresivnost),
- c) organske bolesti središnjeg živčanog sustava i perifernih živaca s poremećajima funkcije od važnosti za radnu sposobnost, postkontuzijski sindrom, učestali i izraziti napadaji migrene, kada nadležni specijalist uže specijalnosti utvrdi da trajno sprječavaju rad na brodu,